

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 –/..... г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл.от Наредба № за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и Заповед № РД 09-3708/23.08.2017 г. на министъра на образованието и науката

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит – по теория и практика на професията за придобиване на първа степен на професионална квалификация за специалност код **6211201 „Говедовъдство и биволовъдство”**, от професия код **621120 „Работник в животновъдството”** от професионално направление код **621 „Растениевъдство и животновъдство”**.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	621	„РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО”
Професия	621120	„РАБОТНИК В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО”
Специалност	6211201	„ГОВЕДОВЪДСТВО И БИВОЛОВЪДСТВО”

Утвърдена със Заповед № РД 09-...../.....Г.

София, година

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит по теория и практика на професията за придобиване на **първа** степен на професионална квалификация по специалност код **6211201 „Говедовъдство и биволовъдство“**, професия код **621120 „Работник в животновъдството“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение почл.6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на първа степен по изучаваната професия **„Работник в животновъдството“**, специалност **„Говедовъдство и биволовъдство“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Държавният изпит - по теория и практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

Националната изпитна програма съдържа 10 изпитни теми с план тезис на учебното съдържание и критерии за оценяване. Учебното съдържание обхваща учебните предмети от общата, отрасловата, специфичната и разширената професионална подготовка, определени в типовия учебен план и в училищния учебен план. Комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

Държавният изпит – част по теория на професията се провежда като писмен изпит по една и съща тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция може да избере да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията чрез писмен тест. Тестът се разработва върху всяка изпитната тема в три варианта върху учебното съдържание от план тезиса и съответните критерии. Тестът се състои от три модула:

Първи модул – въпроси със затворен отговор.

Втори модул – въпроси с отворен отговор.

Трети модул – писмено решаване на казус или приложна задача.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **първа** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За част по теория на професията и специалността:

- а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б. Критерии за оценяване.

2. За част по практика на професията и специалността:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а. Примерен изпитен билет.
- б. Примерно индивидуално практическо задание.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ –ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Породи говеда за мляко

План-тезис:

- Породи говеда за мляко - представители, особености на екстериора и породата.
- Анатомично устройство на млечната жлеза.
- Млекообразуване и фактори, влияещи върху млечната продуктивност.
- Видове фуражи, изхранвани на лактиращи крави, обработка и съхранение.

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за температура на млякото във фермерския млекопункт и дневник за дезинфекция на същия.

Дидактически материали: снимки на породи говеда, схема на млечна жлеза, формуляр на дневник за температура на млякото във фермерския млекопункт и формуляр на дневник за дезинфекция на фермерски млекопункт

	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Назовава представители, посочва екстериорните особености и описва характерните особености на посочените породи	20
2.	Описва анатомичното устройство на млечната жлеза	20
3.	Описва процеса на млекообразуване и посочва факторите които му влияят	20
4.	Посочва груби фуражи, подходящи за изхранване на лактиращи крави, обяснява начина на обработка и съхранението им	20
5.	Решава приложната задача/казуса	20
	Общ брой точки	100

Изпитна тема № 2: Породи говеда за месо

План-тезис:

- Породи говеда за месо - представители, особености на екстериора и породата.
- Фактори, влияещи върху месната продуктивност
- Видове фуражи за угояване на телета и бракувани крави и треви в ливадите и пасищата. Обработка и съхранение.
- Изисквания за хуманно отношение при клане на говеда

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за паша на животните при оборно-пасищно отглеждане.

дидактически материали: снимки на различни породи говеда, формуляр на дневник за паша на животните

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Назовава представители, посочва екстериорните особености и описва характерните особености на посочените породи	20
2.	Описва какво представлява месната продуктивност и изброява факторите, от които зависи тя	20
3.	Посочва фуражи, подходящи за хранене на телета и бракувани крави за угояване и треви в ливадите и пасищата. Обяснява начина на обработка и съхранението им	20
4.	Познава изискванията за хуманно отношение при клане на животни	20

5.	Решава приложната задача/казуса	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Породи говеда за комбинирано използване

План-тезис:

- Породи говеда за комбинирано използване - представители, особености на екстериора и породата.
- Фактори, влияещи върху местната продуктивност
- Видове фуражи, които се изхранват при оборно отглеждане на животните. Обработка и съхранение.
- Изисквания за хуманно отношение при пасищното отглеждане на говеда

Приложна задача/казус: изгответе дневен режим при оборно отглеждане на говеда от млечно направление.

дидактически материали: снимки на породи говеда, формуляр за дневен режим при оборно отглеждане на говеда от млечно направление

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Назовава представители, посочва екстериорните особености и описва характерните особености на посочените породи	20
2.	Описва какво представлява месната продуктивност и изброява факторите, от които зависи тя	20
3.	Посочва видовете фуражи, които се изхранват при оборно отглеждане на животните. Обяснява начина на обработка и съхранението им.	20
4.	Познава изискванията за хуманно отношение при паша на животните	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Пасищно отглеждане на говеда за месо

План-тезис:

- Устройство на храносмилателната система на говедо
- Дневен режим на месодайните говеда при пасищно отглеждане
- Подготовка на пасището - почистване, видове паша, обезпечаването му с изкуствени майки и поилки, електропастир
- Болестно състояние при говеда. Признаци на болни животни. Болести с икономически значение при говедата

Приложна задача/казус: Попълнете полеви дневник за поддържане на пасището и дезинфекция на обора за отглеждане на различните категории говеда.

дидактически материали: макет на сложен стомах и снимка/схема на храносмилателна система, снимки на електропастир, изкуствени майки, поилки, формуляр на полеви дневник за поддържане на пасището и дезинфекция на обора.

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Изброява съставните части на храносмилателната система при говеда	20
2.	Съставя дневен режим при отглеждане на месодайните говеда на пасището	20
3.	Познава изискванията при подготовка на пасището за пасищното отглеждане на говеда. Описва видовете паша и обезпечаването на пасището с хранилки, поилки	20
4.	Описва болестта, като състояние при говедата, изброява признаците на болните животни. Изброява болести при говедата	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Хранене при оборно отглеждане на говеда

План-тезис:

- Устройство на сложен стомах при говедата и храносмилателен процес
- Дневен режим на говедата при оборно отглеждане и видове хранилки и поилки
- Машинно доене на крави – последователност на извършване на манипулациите
- Видове осеменяване при крави-недостатъци на естественото осеменяване

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за дезинфекция на доилната зала/инсталация.

дидактически материали: схема/макет на сложен стомах, снимки или макети на поилки, снимки на доилни зали/съоръжения, формуляр на дневник за дезинфекция на доилната зала/инсталация

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Изброява съставните части на сложния стомах и описва храносмилателния процес при говеда	20
2.	Посочва дневния режим при оборно отглеждане на говедата. Изброява видове хранилки и поилки, използвани в обора	20
3.	Познава последователността на работа при машинно доене на крави	20

4.	Познава видовете осеменяване и изброява недостатъците на естественото осеменяване на говеда	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: Доене на крави и биволици и съхранение на млякото

План-тезис:

- Млекообразуване и млекоотделяне – физиология на млечната жлеза
- Видове доене при крави – предимства и недостатъци. Устройство на доилен агрегат
- Миене и дезинфекция на съдове и съоръжения за доене. Видове дезинфекция. Дезинсекционни и дератизационни мероприятия.
- Фермерски млекопункт – изисквания за оборудване и към микроклимата в помещението, документация.

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за извършване на дезинфекция на доилни съоръжения и съдове и дневник за температурата и съхранението на млякото във ваната във фермерския млекопункт

дидактически материали: схема/снимка/макет на млечна жлеза, снимка на доилен агрегат, формуляри на дневник за извършване на дезинфекция на доилни съоръжения и съдове и дневник за температурата и съхранението на млякото във ваната във фермерския млекопункт

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава физиологията на млечната жлеза. Описва процеса по образуване и отделяне на млякото	20
2.	Описва видовете доене при крави и биволици. Познава техните предимства и недостатъци. Описва устройството на доилен агрегат.	20
3.	Описва начините за миене и изискванията за дезинфекция на съдове и съоръжения за доене. Посочва видовете дезинфекция. Познава дезинсекционни и дератизационни мероприятия	20
4.	Посочва изискванията за оборудване и към микроклимата, както и документите, които се водят във фермерския млекопункт	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Породи и отглеждане на биволи

План-тезис:

- Породи биволи- - представители, биологични и стопански особености при биволи
- Химичен състав на биволско мляко и начини на доене
- Фуражи за хранене на различните категории биволи. Обработка и съхранение
- Изисквания при отглеждане на биволи. Продуктивност

Приложна задача/казус:Изгответе дневен режим за отглеждане на биволи и попълнете дневник за извършване на дезинфекция на помещения за отглеждане на биволи

дидактически материали: снимки на породи биволи, формуляр на дневник за извършване на дезинфекция на помещения за отглеждане на биволи

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Назовава представители, посочва биологичните и стопански особености вида	20
2.	Познава химичния състав на биволското мляко и посочва начините на доене при биволи.	20
3.	Изброява фуражи за хранене на различните категории биволи. Посочва видовете обработка и начините за съхранение на фуражите, използвани в биволовството	20
4.	Познава изискванията за отглеждане на биволи и посочва тяхната продуктивност	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Развъждане на крави. Бременност и раждане

План-тезис:

- Физиология на размножаването. Устройство на мъжка и женска полова система
- Начини на осеменяване и съхранение на семенна течност. Бесплодие и яловост. Случен план – принципи на съставяне.
- Хранене на говеда непосредствено преди осеменяване и преди раждане. Сухостоеен период и признаци на раждането. Първи грижи за родилките и малките телета
- Незаразни болести – следродилна пареза при крави, мастит, диария при новородени телета - признаци, лечение и профилактика

Приложна задача/казус: Извършете тестване на млечна жлеза за мастит. Отразете в документацията на фермата.

дидактически материали: схеми/снимки на устройство на половата система при мъжки и женски говеда, случен план, маститен тест/вана за изследване за мастит

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава физиологичния процес размножаване . Описва устройството на мъжката и женска полова система при говеда.	20
2.	Посочва начините за осеменяване на крави и изискванията за съхранение на семенна течност. Дефинира понятията безплодие и яловост. Дефинира понятието случен план и познава принципите на	20
3.	Изброява видове фуражи и посочва спецификата при хранене на говеда непосредствени преди осеменяване и преди раждане. Описва сухостойния период и изброява признаци на настъпващото раждане. Изброява първите грижи за родилките. Познава първите грижи за новородени телета	20
4.	Описва специфичните признаци на посочените незаразни болести, познава начините за лечение и профилактика на тези болести	20
5.	Решава приложната задача/казуса	20
Общ брой точки:		100

Изпитна тема № 9: Зоохиgienни изисквания при отглеждане на едри преживни животни

План-тезис:

- Изисквания към мястото за построяване на ферма и към материалите за построяване на сгради за отглеждане на крави и биволи.
- Изисквания към параметрите на микроклимата в помещенията. ДДД мероприятия във фермите, видове дезинфекция
- Изисквания за хуманно отглеждане на ЕПЖ при пашуване
- Изисквания за съхранение на оборския тор във фермата и пропускателен режим за хора и транспортни средства.

Приложна задача/казус:Подгответе план за текуща дезинфекция на обор за отглеждане на ЕПЖ.

дидактически материали: схема на говедовъдна ферма, схема/снимка на торохранилище, дезинфекционни съоръжения/площадки/ями, формуляр за изготвяне на план за текуща дезинфекция на обор за отглеждане на ЕПЖ

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>

1.	Изброява изискванията към мястото за изграждане на ферма за ЕПЖ и познава изискванията към строителните материали	20
2.	Посочва изискванията към параметрите на микроклимата в помещенията. Дефинира понятията дезинфекция, дезинсекция и дератизация и изброява видовете дезинфекция	20
3.	Познава изискванията за хуманно отношение на ЕПЖ при отглеждането им на пасището	20
4.	Познава изискванията за съхранение на оборския тор и пропускателния режим за хора и транспортни средства във фермите	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
Общ брой точки:		100

Изпитна тема № 10: Грижи за хигиената на животните, помещенията за отглеждане и пасището

План-тезис:

- Грижа за тялото и копитата на животните. Профилактика на заразни и паразитни болести при ЕПЖ, работно облекло и лични предпазни средства за гледачите
- Хигиена на помещенията и съоръженията в тях
- Хигиена на дворчетата за разходка на животните
- Грижи за пасището – почистване и девастация

Приложна задача/казус: Подгответе дезинфекционен разтвор за извършване на профилактична дезинфекция с Ветеринарномедицински препарат разрешен за употреба и по ваш избор

дидактически материали: снимки на четки, чесала, гребени, ножици и други помагала за поддържане хигиената на тялото и копитата на животните, снимка на виме, кърпи, дезинфектанти за виме,

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава грижите за хигиената на тялото и копитата на говеда и биволи. Изброява профилактични мероприятия за предотвратяване разпространението на заразни и паразитни болести. Описва разликата между защитно и работно облекло на гледачите.	20
2.	Изброява изискванията за хигиена на помещенията, хранилки, поилки, ясли, млечни пътища и съоръжения	20

3.	Изброява хигиенните изисквания към дворчетата за разходка на различни категории ЕПЖ	20
4.	Познава изискванията за почистване и девастация на пасището	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

V. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание 1:

Да се подготви дезинфекционен разтвор за профилактична дезинфекция на обор за отглеждане на крави.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

Избиране на подходящия дезинфектант.

Определяне на процентния разтвор, според вида на дезинфекцията.

Ред за дезинфекция: описва се последователността при която трябва да се дезинфекцират отделните части на помещението, хранилки, ясли, поилки и други съоръжения

Примерно практическо задание 2:

Ръчно доене на крави

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

Проба за мастит

Подготовка на вимето

Поставяне на агрегата и същинско доене

Доиздояване и дезинфекция на млечните канали

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Показатели	Максимален брой точки	Тежест
1	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	<i>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства. 1.2. Правилно и по безопасен начин употребява предметите и средствата на труда. 1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция. 1.4. Описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.</i>		да/не
2.	Ефективна организация на работното място.	<i>2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията. 2.2. Целесъобразна употреба на материалите.</i>	2 2	5

		<i>2.3. Работа с равномерен темп за определено време.</i>	<i>1</i>	
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	<i>3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица. 3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).</i>	<i>3 2</i>	5
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание.	<i>4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание. 4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти.</i>	<i>2 3</i>	20
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	<i>5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите. 5.2. Спазва технологичната последователност в процеса на работа.</i>	<i>3 2</i>	20
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	<i>6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология. 6.2. Крайното изпълнение съответства на зададените технически параметри. 6.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</i>	<i>8 8 4</i>	30
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	<i>7.1. Осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности. 7.2. Контролира техническите показатели 7.3. Оценява резултатите, взема решение и отстранява грешките. 7.4. Прави оптимален разчет на</i>	<i>1 1 1</i>	5

		<i>времето за изпълнение на изпитното задание.</i>	2	
8.	Защита на извършения технологичен процес, монтаж (ремонт), настройка на уреда (машина/апарат и др.) или защита на изработения проект или защита на качествата на готовото изделие.	8.1. <i>Може да представи и обоснове приетия вариант на решение /изпълнение на практическото задание.</i> 8.2. <i>Демонстрира добра техника на презентирание.</i>	10 5	15
		Общ брой точки	100	

VI. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на първа степен на професионална квалификация по специалността **6211201 „Говедовъдство и биволовъдство“**, професия код 621120 „**Работник в животновъдството**“ е в точки както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки, определени в националната изпитна програма.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява както следва:

Окончателна оценка в брой точки = $0,3 \times$ получения брой точки от част по теория на професията + $0,7 \times$ получения брой точки от част по практика на професията

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

(5) Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;

- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VII. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Андреев, А., и колектив, Отглеждане на селскостопански животни, Дионис, София, 1993.
2. Андреев, А., и колектив, Животновъдство, Дионис, София, 1993.
3. Величков, В., и колектив, Частно животновъдство, Земиздат, София, 1987.
4. Кайтазов, Г., Диваров, И., Ганчовски, И., Общо животновъдство, Земиздат, София, 1988.
5. Тодоров, Н., Приложно хранене на селскостопанските животни, ИФО Дизайн, 2016.
6. Препоръки за хуманно отношение към животните, МЗХ, 2005.
7. Спасов, М., Справочник по животновъдство, Земиздат, София, 1999.
8. Захариев, З., Отглеждане на крави и биволици, Земиздат, София, 1999.
9. Тодоров, Н., Норми за хранене и хранителни стойности на фуражите за говеда и биволи, София, 1997
10. Павлов, Д., Ръководство за упражнение по фуражно производство, Земиздат, София, 1999
11. Тодоров, Н., Препоръки за хуманно отношение към животните, МЗХ, 2005
12. Наръчник „Как да се произвежда сурово краве мляко“ МЗХ и БАБХ
13. Тодоров, Н., Наръчник за съставяне на рецепти за комбинирани фуражи и схеми за хранене на животните, Тракийски университет Стара Загора, 2001
14. Тодоров, Н., Приложно хранене на стопанските животни, ИФО Дизайн ЕООД, 2016

VIII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. зооинж. Нели Шаркова – ПГСС „Земя“, гр. Провадия
2. инженер по животновъдство Галина Даскалова – ПЗГ „Добруджа“, гр. Силистра

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията код 621120 „Работник в животновъдството“
специалността код 6211201 „Говедовъдство и биволовъдство“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложна задача:
.....

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията код 621120 „Работник в животновъдството“
специалността код 6211201 „Говедовъдство и биволовъдство“**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

Г) РАЗРАБОТВАНЕ НА ТЕСТ

1. Примерна матрица на целите

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5. Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки от графа

Времето за работа с теста се определя като за всяка задача от равнище „Знание“ се полагат 6 минути, от равнище „Разбиране“ – 8 минути, от равнище „Приложение“ – 10 минути.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2т.	Разбиране 0-4т.	Приложение 0-6т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Назовава представители, посочва екстериорните особености и описва характерните особености на посочените породи	20	2	2	-
Анатомично устройство на млечната жлеза.	20	1	2	-
Млекообразуване и фактори, влияещи върху млечната продуктивност	20	1	1	3
Видове фуражи, изхранвани на лактиращи крави, обработка и съхранение	20	-	3	1
Решава приложната задача/казуса.	20	-	-	6
Общ брой задачи: 22		4	8	10
Време за решаване на теста: 172 минути				
Общ брой точки:	100	8	32	60
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва: • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“				

Примерна задача от равнище „Знание“

Какво представлява дезинфекцията?

- а. комплекс от мерки и мероприятия за унищожаване на вредни микроорганизми;
- б. комплекс от мерки и мероприятия за увеличаване на вредни микроорганизми;
- в. комплекс от мерки и мероприятия за поене на животните

2т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) – 2 точки

Всички останали отговори – 0 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Примерна задача от равнище „Разбиране“:

Защо е необходимо да се води дневник за дезинфекция на млекопункта и дневник за температурата на млякото в него?

- а. за да има разкрито още едно работно място във фермата- дезинфектор и регистратор на данни;
- б. Бактериите и микробите са навсякъде. Млякото е храна за човека. Най-важното е да предпазваме млякото от тези, които причиняват болести, защото това води до проблеми с човешкото здраве ;
- в. за да разпространим бактериите, които помагат на хората да се разболяват;
- г. важна е температурата на млякото, защото при по-висока температура от хладилната, то вкисва и става среда за развитие на микроорганизми.

4т.

Еталон на верния отговор: б и г

Ключ за оценяване:

Отговор б и г – 4 точки

Отговор само б – 2 точки

Отговор само г – 2 точки

Отговори а и в – 0 точки

При посочени повече от два отговора – 0 точки

4. Примерна задача от равнище „Приложение“:

Попълнете примерния дневник за проведена дезинфекция с разрешения за употреба алкален препарат „AVIBASE“, с начин на употреба - 0,5 % воден разтвор, с вашите данни като

дезинфектор в млекопункта с номер FM19750002, собственост на „Агротайм“ ООД и данни в дневника за температура на млякото, която е хладилна:

бг.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

**ДНЕВНИК ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА ФЕРМЕРСКИ МЛЕКОПУНКТ
на „Агротайм“ ООД**

Дата	Вид на помещението	номер на обекта	Собственик	Начин на използване на препарата/наименование	Лице, извършило почистването	Подпис
5.5.2020	млекопункт	FM19750002	„Агротайм“ ООД	воден разтвор на „AVIBASE ”	Иван Георгиев Иванов	п

**ДНЕВНИК ЗА ТЕМПЕРАТУРАТА НА МЛЯКОТО
ВЪВ ФЕРМЕРСКИ МЛЕКОПУНКТ
на „Агротайм“ ООД**

№	дата	температура
1	05.05.2020 г.	- 2 до +4 градуса С

пълен отговор /попълнени всички графи в двата дневника / - 6 точки

Непълен отговор /според броя попълнени графи/ от 1 до 5 точки

Липса на отговор – 0 точки